

*

Եւ կը սուրայ հողմն սաստկաշունչ:
Միթէ մահուան մէջէն իսկ երագել,
Աստուած իմ գոցցես անըջից կ'արթննայ,
կարծես զիշերաշըջիկ մ'է որ կ'սթափի՝
այնչափ յուգեալ է:

Կ'սթափի տագնապներու մէջ՝ կարծես
իւր իսկ բանտագուշանքն լսելով:

Պահ մը կը մնայ մուրորուն ակնարկնե-
րով:

Եւ զգալով անօգուտ ըլլալն սին ու նա-
նիր բարբառին, խօսակցութենէն խոտո-
րելու կամ կասելու պէ՞՞ն՝ ձեռքի շարժ-
ման ձե մը կ'ընէ...:

Յետոյ, մասն շրթանցն տարած՝ յետս
յետս կ'ընկրկի:

Կը քաշուի, կը հեռանայ. պատկերն
նուազ առ նուազ կը նիհարանայ և մա-
նրանկար մը կը մնայ՝ հոն, խորն, հեռի,
և այն ալ կամաց կամաց կ'անհետի վա-
րագոյրին ետև...:

Ո . Յ . Փ .

Շարայարելի

ՓԻԼԻՍՈՓՈՍԵ ԿՈՅՂ

Ժամանակով մի կոճղ կար հաստ ու հին,
Որ տերվիշի պէս կը ճգնէր ի սարին.
Նորս գլխուն համբերատար,
Նուրբուն էր ամբողջ մի դարս:
Ես կը խոկար զիշեր - ցորեկ,
Քննէր, զննէր, առտու - երեկ,
Եւ բնութեան խոր գաղտնեաց տակ,
Իր գոյութեան կ'ուզեր պարզել նպատակ:
Բայց նա երբոր չէր գտներ մի որոշ փաստ,
Կեանքը նմա թուէր անմիտ, անիմաստ:
Մի օր, մի ժիր ճպտուն մ'ուրախ,
Ճոճալով էր խաղն ու տաղ,
Յատկեց խիկար կոճղին կենակ
Ուր կը ճեար շարունակ:
Կոճղը կանչեց, այ խննդ միջատ՝ խելագար,
Կ'արժէ՞ միթէ, մէկ - երկ օրուան կեանքիդ հա-
(մար.

- Աղքան զուարթ, ճշպատառ,
Երգով, տաղով, լեցնել սար և անտառ:
Ան կը հասնին ձմրան ցուրտ օրեր,
Եւ զու մէկ շնչով կը սառչիս անտէր:
Ես, որ միշտ կ'ապրիմ կեանքով դարձոր,
Դեռ երբէք կուշտ-կուշտ չեմ չնցած մի օր:
— Ի՞նչ հոգ, ասաց ճպտուն անկախ,
Այս օր ողջ եմ, կ'ապրիմ ուրախ,

Վաղուան մահէն ես չեմ վախնար,
Զի մի չէն օրն ամբողջ կենաք մ'է ինձ համար:
Իսկ քո կենաքը թէպէտ երկար, բայց միշտ լուռ,
Հազար անգամ մահէն դառն է և տրիտուր -
Ասաց գնաց երգով, տաղով,
Ճոճալով, պարով, խալով:
Իսկ կոճղը խոր փխիտփայ,
Կը խոկայ դեռ մինչև հիմայ:

15 Մարտ 1908

ԱՌՔԱՆԵՆ ԱՄՐԱՆՆԵՐ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆ

Գոտորեամ Հ. Մ. — Հայ Մամուլը տասնև-
հինգ տարուան մէջ (1894-1910) — Բազմակից . 385
*** — Հայոց Պատմութիւնը Օգոստոսի, Տէրե-
րի և Նիքոնի ժամանակ, ըստ Տակիտոսի . 349
Ալոնեամ Յ. — Արևապաշտութիւն և կրակա-
պաշտութիւն . 393
Հ. Դևոնդ Ալիշամ. — Օրագիր ատմամայն ազգ-
մանց մտաց և սրտի (1842) . 399
Գոտորեամ Հ. Մ. — Քուլակնան քերթուած մը 400

ԳՐԱԿԱՆՔ

Հ. Արսէն Ղազրիկեամ. — Ենչեսո դժոխք կ'ընէ
«Վերջելիսի Ենչական»էն թարգմ. . 401
Սուրէն Գարեկեամ. — Անոնց մահերը (Ամե-
րիկահայ Տարագրիներուն) նորագից . 405
Բէկ-Գովս. Աստուածատուր. — Եղբոր սեղ. . 408
- Վէպ Ե. Պ. Միխայլովսայի . 411
Ամդրիկեամ Հ. Ներսիս. — Անանքէ (Վէպ) . 411
Դ. Վարուժամ. — Վերածնութիւն (բանաս-
տեղծութիւն) . 418
Ալատիմ. — Յաղթանակը (բանաստեղծ.) . 419
Գոտորեամ Հ. Մ. — Իրօվայն ճամբուս սեղ 423
Ա. Նարեամտեամ. — Փիլիսոփայ կոճղ (Ա-
ռակ) . 432

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Հ. Ղ. Տայիսի. — Բարիկ աքորուած Հայ
բանաստեղծ մը Ա. Զօպանեան. Հնճեճուր . 420
Կարիշեան Ա. Զօպանեան «Քերթնածներ»ու
մասին-նամակներ . 421
Գոտորեամ Հ. Մ. — Տաճկահայ Մամուլ
(Սահմանադրական շրջանի Հայ Հանդէսները) . 452

ԳԻՏԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

Տ. Հ. Ն. — Երևանուոր ճանապարհորդութիւն
կենդանեանց մէջ . 425

ԱՏԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Ի Մ'ա Պօղոսի Միաքեան. - Խոհք . 431
Իմաստներ . 388, 419, 420
Յաւելուած. Մ. — Հանգիստ Գեր. Նժդէս Եպ.
Ճնտոյեանի .
Հ. Կ. Տէր Սաիակ. — Տարօնի Հայրապետի
(թերթուած) .
Ազգային Քրտնիկ (կոթերն վրայ)